

Man har ved Udarbejdelsen af nærværende Udkast — dels under Hensyn til de nys angivne Betragtninger, dels under Hensyn til, at Landsretternes Antal ifølge Udkastet til Lov om Domsmagtens Ordning nu er indskrænket til 2, og hver af disse nu som Følge heraf har faaet et udstrakt territoriært Omraade — ikke været i Tvivl om, at den omtalte Regel burde bibeholdes. En noget lignende Adgang er aabnet i den tyske Civilproceslov af 1877 § 38 uden, saa vidt vides, at have haft betænkelige Følger.

Det vil i øvrigt i denne Sammenhæng være naturligt at gøre opmærksom paa, at Forligsmæglingen efter nærværende Udkast ogsaa for Landsretssagers Vedkommende er henlagt til Underretten, og at det i Forbindelse dermed — for saa vidt muligt at undgaa at nøde Fordringshavere til at bringe rene Inkassationsager for Landsret — er bestemt, at der i Tilfælde af Indklagedes Udeblivelse fra Forligsmægling kan gives Udeblivelsesdom ved Underretten uden Hensyn til Sagens Værdi (jfr. herved i det hele § 141 og de Paragrafer, hvortil der i denne henvises).

Det skal endnu bemærkes, at der ikke i Forbindelse med Vedtagelse af Underretsbehandling gyldig kan vedtages Udelukkelse af Anke, jfr. § 244, 2det Stykke, sammenholdt med § 283, 1ste Stykke in fine.

Ved Vedtagelse af Underretsbehandling tabes den ubetingede Ret til Anke til Højesteret; men er Sagen virkelig Højesteretsbehandling værd, vil den paagældende kunne vente at opnaa Højesterets Tilladelse til saadan Anke, jfr. § 283, 2det Stykke.

Kapitel II.

Værneting.

Nærværende Kapitel adskiller sig navnlig derved fra det tidligere Forslags Værnetingskapitel, at det i det væsentlige holder sig til Reglen om Hjemtinget og de i dansk Ret hidtil kendte Undtagelser fra dette, medens det tidligere Forslag gik meget vidt i Retning af at hjemle Adgang til Søgmaal andet Steds end ved Hjemtinget.

Det tidligere Forslag lod sig bestemme hertil under Hensynet til, at det paa den ene Side under Nutidens Forhold med de gode Samfærdsmidler og den udstrakte Anvendelse af Sagførere ikke længere er af saa stor Betydning for Sagvolderen som i ældre Tider, at Sagen anlægges ved hans Hjemting, og at det paa den anden Side, naar

Umiddelbarhedsprincippet gennemføres med Hensyn til Bevisførelsen, kommer til at spille en endnu større Rolle end under de nuværende Forhold, at Sagen kan blive ført der, hvor Bevismaterialet nærmest maa formodes at være til Stede.

Hertil maa imidlertid bemærkes, at det dog vedvarende i Reglen vil være til Betsvær for Sagvolderen at skulle procedere andet Steds end ved Hjemtinget, uden at Afgivelsen behøver at betyde en tilsvarende Lettelse for Sagsøgeren, da denne jo dog ikke faar Lov til at vælge sit eget Værneting, at de opstillede ny Regler om Undtagelsesværneting vare fakultative, og der ingen Sikkerhed hævdes for, at Sagsøgeren benyttede Undtagelsesværnetinget netop i de Tilfælde, hvor dette vilde lette Sagens Oplysning i det hele, samt at ny Regler af denne Art uundgaaelig fremkalde en Mængde Tvivlsspørgsmaal med Hensyn til deres rette Forstaaelse, hvilket atter vil afføde saa mange Formalitetsindsigelser og saa megen Formalitetprocedure, at den Lettelse, de tilsigte, i hvert Fald derved let gaar tabt. I sidstnævnte Henseende kan eksempelvis henvises til, at Spørgsmaalet om den rette Forstaaelse af den i den tyske Civilprocesslovs § 22 indeholdte, til det tidligere Forslags § 18 svarende, Regel om Adgang til at anlægge Sag vedrørende et forretningsmæssigt „Etablissement“, der, hvor dette findes, i Tyskland har fremkaldt Formalitetsdomme i Mængde.

Under Hensyn til det anførte har nærværende Udkast ikke medoptaget det Undtagelsesværneting, der fandtes i det tidligere Forslags § 18 (hvorved særlig bemærkes, at den af Udkastet opretholdt Værnetingsregel i Firkalovens § 34 vil ramme de praktisk vigtigste af de herhen hørende Tilfælde) saa lidt som de Undtagelsesværneting, der vare optagne i det tidligere Forslags §§ 19 og 20.

Særlig med Hensyn til det tidligere Forslags § 25 (Opfyldelsesværneting) skal endvidere følgende bemærkes: Denne Regel havde et formelt Tilknytningspunkt til den gældende Lovgivning i D. L. 1—2—19, 2det Led, men adskilte sig derfra ved ikke at knytte Reglen til den særlige Betingelse, at Sagvolderen ved Sagens Anlæg opholder sig i Opfyldelsesstedets Retskreds. Netop denne Udeladelse vilde imidlertid bevirke, at Reglen blev af den mest gennemgribende Betydning for Værnetingsspørgsmaalet, bl. a. vilde den, da Pengeskyld jo i Reglen skal betales paa Kreditors Bopæl, flytte de fleste Inkassationsager fra Debtors til Kreditors Værneting. En saa radikal Forandring har